

LIETUVOS KELIAUTOJŲ SAJUNGA
VILNIAUS GEDIMINO TECHNIKOS UNIVERSITETO TURISTŲ KLUBAS

III-os sudėtingumo kategorijos (su IV s.k. elementais) kalnų turizmo žygio, praeito
Berno alpe, Šveicarijoje, 2022 metų rugpjūčio 17-28 dienomis

ATASKAITA (bus papildyta)

Ež. Oberaarsee – led. Oberaargletscher – per. Oberaarrotjoch (2A, 3311) – led. Studergletscher – rad. virš. Vorderes Galmihorn (alp. 1B, 3507) – led. Galmigletscher – led. Fieschergletscher – rad. virš. Finsteraarhorn (alp. 2B, 4274) – per. Grünhornlücke (1B, 3270) – led. Grüneggfirn – led. Konkordiaplatz – led. Ewigschneefäld – per. Obers Mönchsloch (2A, 3623) – rad. per Nördliches Eigerloch (2B, 3606) – led. Ewigschneefäld – led. Konkordiaplatz – led. Grosser Aletschgletscher – ež. Märgelseen – kaim. Fiesheralp – miest. Fiesch*

Grupės vadovas: Laurynas Marcinkus

El. paštas: laurynas.marcinkus@gmail.com

1. Žygio idėja

Nepavykus pirminėms idėjoms keliauti nepramintais takais Azijos kalnuose, buvo sukurtas atsarginis žygio planas Šveicarijoje. Berno Alpių regionas pasirinktas ne veltui – čia didžiausi ledynų plotai vienoje vietoje visoje Europoje, t.y. arčiausiai to, ko važiuojame kiekvienais metais taip toli. Norėjosi išbandyti ar įmanoma visgi čia susukti padorų kalnų turizmo žygį.

Komandos sudėtis ir dalyvių norai padiktavo, jog pusę laiko eisime kalnų žygio ritmu – su sunkiomis kuprinėmis, kuriose yra viskas, ko reikia būti autonomiškiems visai žygio trukmei, o kitą pusę laiko skirsime alpinistiniams įkopimams į viršūnes.

Išvažiuodami norėjome praeiti kelias kalnų perėjas, pasivaikščioti ilgiausiu Alpių ledynu Aletsch, sulipti į Eigerį ir Finsteraarhorną bei pagal galimybes į Moncho ir Jungfrau viršūnes.

2. Žygio rajonas

2.1 Rajono charakteristika

Berno Alpėse yra du ilgiausi Alpių ledynai – Aletsch ir Fiescher. Pirmasis taip pat yra ir didžiausias Alpių ledynas. Aukščiausia rajono viršūnė – Finsteraarhorn (4274m) – yra laikoma atokiausia vieta Šveicarijoje kad ir kaip juokingai tai beskambėtų (negali tą pačią dieną užlipti ant jos ir vakare nusileidęs grįžti namo). Žinomiausios viršūnės yra šiaurinėje regiono dalyje esanti trijulė – Eiger, Monch ir Jungfrau. Jų šiaurinės sienos – stačiai kylančios uolos gerai charakterizuoja visą šiaurinę rajono dalį bei nuo seno traukė ir ugdė alpinistus. Eigerio šiaurinė siena ir bandymai į ją kopti turi itin didelę reikšmę alpinizmo istorijoje bei alpinistinės įrangos vystymuisi. Verta paminėti, dar 1912 metais baigtą Junfrau geležinkelio tunelio projektą, išraustą per Eigerio ir Moncho kalnus, kurio stotis ant Jungfrau perėjos (3464m) yra aukšiausia Europoje. Pietinė Berno Alpių pusė daug mažiau stati su trumpais slėniais ir švelnesniu klimatu puikiai tinkančiu vynuogynams, kai tuo tarpu šiaurinėje dalyje stačios sienos sulaiko kritulius ir vėjus. Regiono viduryje plyti didžiausi Europoje ledynai. Išskirtinė vieta – Konkordiaplatz – 4 ledynų sutekėjimo plato pereinantis į didžiausią Alpių ledyną. Geologiniai tyrimai rodo, jog šioje vietoje ledyno storis vis dar siekia apie 1000 metrų.

Turistiniu požiūriu labai svarbus aspektas – virš miško zonos nakvojimas palapinėse yra legalus. Net ir prie Eigerio papėdės iš pietų pusės ant ledyno mūsų pastatytos palapinės niekam neužkliuvo. Tiesa, Aletsch ledyno apačioje yra saugoma Junfrau-Aletsch teritorija įtraukta į UNESCO paveldo sąrašą, tad ten nakvojimas palapinėse yra draudžiamas.

2.2 Logistika

Ilgai nesvarstę skrydžių variantų, nusprendėme išsinuomoti aštuonių vietų autobusiuką ir būti labiau autonomiški pačioje Šveicarijoje. Kaip parodė tolimesnė įvykių seka, šis sprendimas pasiteisino su kaupu, nes keitėme žygio pradžios lokaciją dėl žygio pradžioje laukusio prasto oro. Su savo transportu nesunkiai atvažiavome iki reikiamo taško, kurį viešuoju transportu pasiekti tikrai užtruktų. Taip pat 6 žmonių komandai dvi laisvos sėdynės leido 4 žmonėms komfortabiliu miegoti kelionės metu automobilyje – 2 žmonės išsitiesdavo ant sėdynių ir 2 po jomis. Kalnų žygeiviams tokio komforto buvo pakankamai iš Lietuvos iki vietos nuvažiuoti 2000 km per 23 valandas be papildomų sustojimų nakvynei. Atgal grįžome taip pat be papildomos nakvynės, bet čia jau namų ilgesys ir bulvinių blynų troškimas turėjo didžiausią įtaką.

3. Žygio duomenys

3.1 Grupės nariai

Dalyvis	Gim. metai	Kalnų žygių patirtis	Kaip atrodo
Laurynas Marcinkus, vadas	1989	2021 Centrinis Tian Šanis, III s.k., vadas 2019 Centrinis Tian Šanis, IV s.k., vadas 2018 Pietvakarių Pamyras, VI s.k., vado pavaduotojas 2016 Centrinis Kaukazas, IV s.k., vadas 2015 Centrinis Tian Šanis, VI s.k., vado pavaduotojas 2014 Centrinis Tian Šanis, VI s.k., dalyvis 2013 Centrinis Kaukazas, IV s.k., vadas 2012 Centrinis Pamyras, VI s.k., dalyvis	
Andrius Dubrovskis, remontininkas	1980	2019 Centrinis Tian Šanis, IV s.k., vado pavaduotojas 2018 Centrinis Tian Šanis, III s.k., vadas 2014 Centrinis Tian Šanis, VI s.k., dalyvis 2013 Centrinis Kaukazas, IV s.k., vado pavaduotojas 2011 Centrinis Kaukazas IV s.k., vadas	
Remigijus Baravykas, maistininkas	1985	2018 Pietvakarių Pamyras, VI s.k., dalyvis 2015 Centrinis Tian Šanis, VI s.k., dalyvis 2013 Centrinis Kaukazas, IV s.k., dalyvis 2011 Centrinis Kaukazas, V s.k., dalyvis	

Adomas Vaičikonis, logistas	1993	2016 Centrinis Kaukazas, IV s.k., dalyvis	
Girvydas Kulakauskas, finansininkas; medikas	1993	2022 Pietvakarių Pamyras II s.k., vadas 2018 Centrinis Tian Šanis III s.k., dalyvis ----- 10+ mokomųjų kelionių Tatruose žiemą, vadas	
Arnas Martinaitis, fotografas	1993	Naujokas	

Visi dalyviai praėjo visą žygį, išskyrus Andrių, kuris nelipo į Finsteraarhorn viršūnę.

3.2 Žygio duomenys ir maršrutas

Rajonas: Berno Alpės, Šveicarija

Žygio tipas: kalnų turizmas

Sudėtingumo kategorija: trečia su ketvirtos elementais

Maršruto ilgis: 87,4 km

Aktyvaus žygio laikotarpis: 2022 rugpjūčio 18 – 27 d. (10 dienų)

Visos kelionės laikotarpis: 2022 rugpjūčio 17 – 28 d.

Komandos narių: šeši

Komandos vadovas: Laurynas Marcinkus

3.3 Perėjų ir viršūnių sąrašas su koordinatėmis

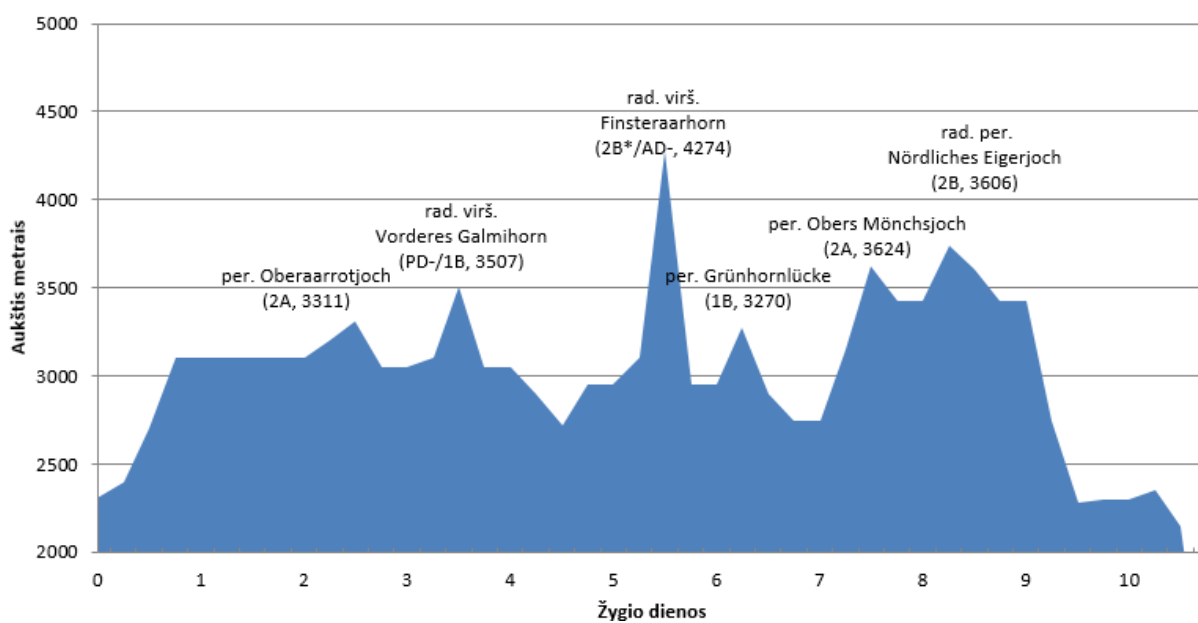
1 lentelė. Įveiktų kliūčių sąrašas.

Nr.	Kliūtis	Pavadinimas	Aukštis	Sudėtingumo kategorija	Koordinatės, °
1.	Perėja	Oberaarrotjoch	3311 m	2A	N 46.52161, E 8.17973
2.	Viršūnė	Vorderes Galmihorn	3507 m	1B/PD-	N 46.50657, E 8.18518
3.	Viršūnė	Finsteraarhorn	4274 m	2B*/AD-	N 46.53735, E 8.12608
4.	Perėja	Grünhornlücke	3270 m	1B	N 46.51359, E 8.08399
5.	Perėja	Obers Mönchsloch	3624 m	2A	N 46.55465, E 8.00680
6.	Perėja	Nördliches Eigerloch	3606 m	2B	N 46.57238, E 8.00664

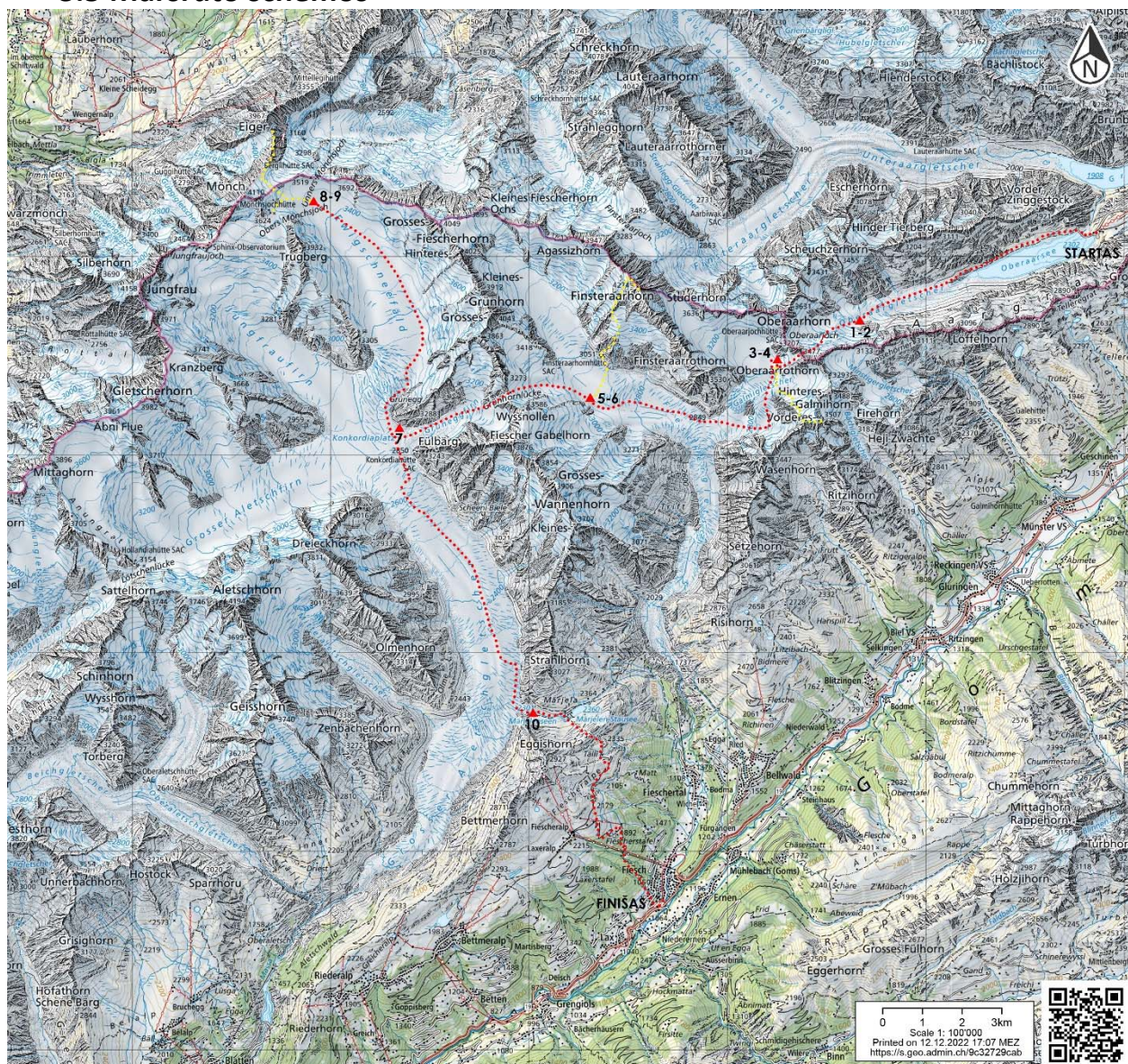
Pastaba. Pagal klasikinį kalnų žygio apibrėžimą į žygio įveiktų elementų sąrašą gali būti įtrauktas tik vienas radialinis viršūnės ar perėjos įveikimas, kiti tokiu būdu įveikti elementai į bendrą žygio kategoriją yra neįskaičiuojami. Nevertinamų elementų Nr. grafoje esantys skaičiai perbraukti brūkšniu.

Pastaba II. Perėja Obers Mönchsloch buvo įveikta tik iš vienos, tačiau sunkesnės pusės ir yra vertinama 2A kategorija.

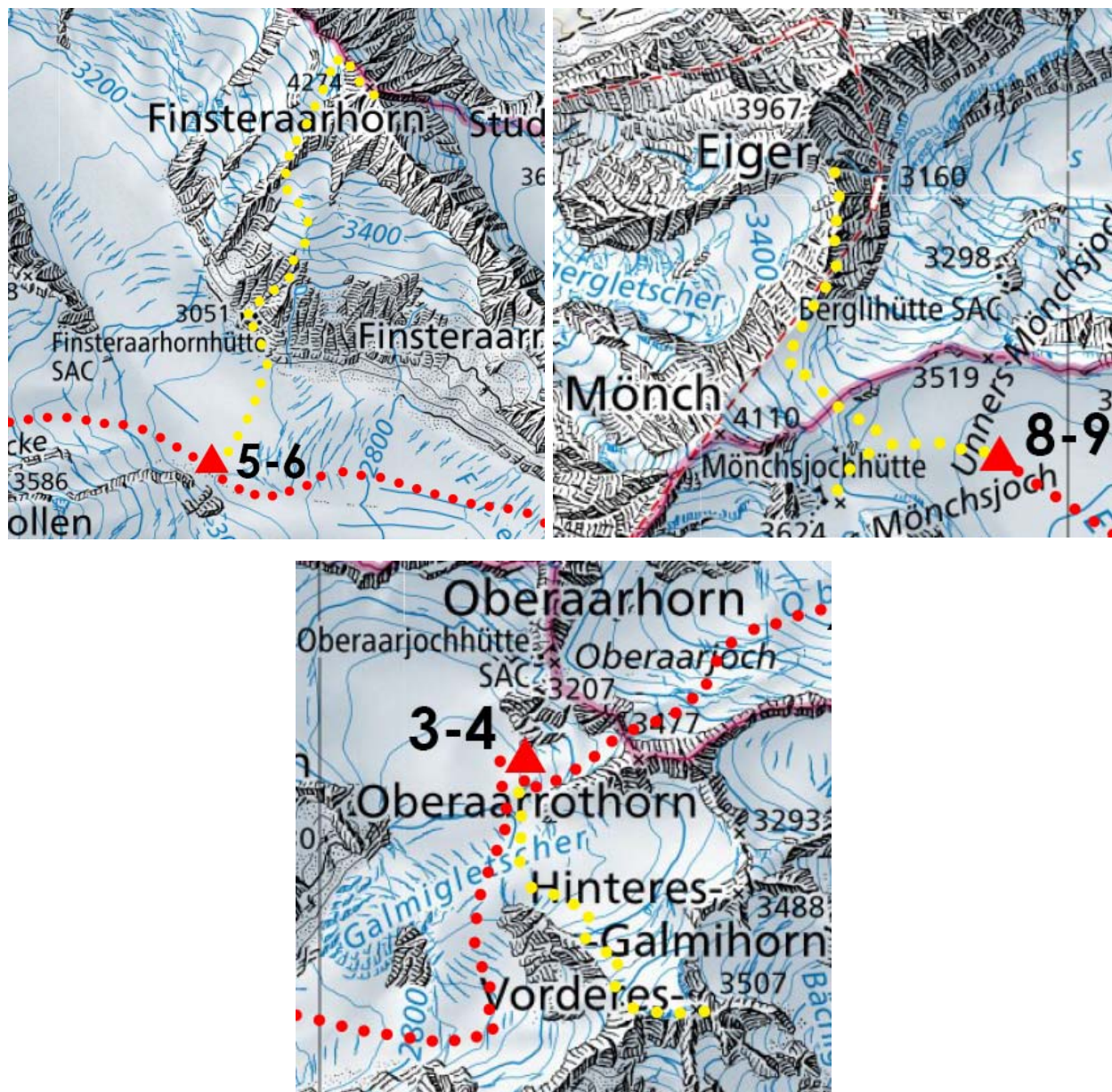
3.4 Aukščio grafikas

3.5 Maršruto schemas

Legenda. Raudona – pilnai įveiktas maršrutas, geltonai – radialiai įveiktas maršrutas.

3.6 Papildoma vaizdinē medžiaga

[Geras video filmukas](#)

3.7 Žygio grafikas

Jau bevažiuojant link kalnų teko keisti numatytą žygio maršrutą – atvykę turėjome pusdienį padoraus oro, po kurio turėjo sekti bent parą trunkantys itin gausūs krituliai. Nusprendėme ne lėtai kilti iš 1050 m aukštyje esančio Fiesch miestelio slėniu link Fiescher ledyno, bet kiek įmanoma aukščiau į kalnus pakilti su mašina. Geriausias variantas pasirodė žygį pradėti nuo Oberaarsee ežero 2300 m aukštyje ir pusdienį palipus aukštyn geriau aklimatizuotis, ypač kai ateinančią dieną tikrai praleisime palapinėse. Tiesa, žygį baigę Fiesch miestelyje dar turėsime kažkokiais būdais nusigauti iki savo mašinos apie 40 km. Turėdami tik 10 žygio dienų jokių maisto ir įrangos užmetimų nedarėme, tad startavome su apie 30 kg sveriančiomis kuprinėmis.

Persivertus per pirmą perėją planas buvo sulipti į vieną paprastą viršūnėlę geresnei aklimatizacijai įgyti, o po to per kitą dieną prisitraukus prie Finsteraarhorn papėdės iš vakarų AD- arba D- maršrutu sulipti į šią aukščiausią rajono viršūnę. Toliau planuose buvo labai graži perėja Fieschersattel (2B, 3923) arčiausiu keliu išvedanti ant viršutinės Ewigschneefald ledyno pakopos ir taip išvengiant nemenko ledokričio, kuriuo šis ledynas įsiverčia į Konkordijos plato. Prisitraukus prie Moncho ir Eigerio pagal orus, jau suprastą grupės pajėgumą ir visų norus planas buvo sulipti į Eigerį pietine ketera. Likus laikui taip pat pabandyti sulipti į Monch ir Jungfrau bei nusileisti į Fiesch miestelį ilgiausiu ledynu Europoje.

Kaip ir kiekviename padoriame žygyje, visų planų įgyvendinti nepavyko.

Pastaba. Ėjimo laikas pateiktas kartu įskaičiuojant ir poilsio sustojimus bei pietus.

2 lentelė. Žygio grafikas.

Data	Žygio diena	Maršrutas	Aukštis	Aukščių kaita	Nueitas kelias	Ėjimo laikas	Etapo charakteristika	Oras
08.17		Automobiliu Vilnius - Kaunas – Grimsel Pass – Oberaarsee ežeras						
08.18	1	Mašina nuo kažkur DE iki Oberaarsee ež. – led. Oberaargletscher	2305 m 3100 m	+795 m	9,1 km		Takeliu palei ežerą ir atviru ledynu be kačių	Debesuota, lietus paskutinę 1h
08.19	2	Priverstinis poilsis	3100 m	-	-			Smalkus lietus ir šlapdriba visą naktį ir dieną
08.20	3	Led. Oberaargletscher – per. Oberaarrotjoch (2A) – led. Studergletscher	3100 m 3311 m 3050 m	-261 m +211 m	1,8 km		Uždaru ledynu ryšiuose, ledokričio žvalgyba, 30 m žumaravimo virvė ant uolų ir nesuplyšusiu ledynu ant perėjos. Žemyn atviru ledynu tarp plyšių ir uolų intarpų.	Ryte žemi debesys, dieną ir vakare saulėta
08.21	4	Rad. virš. Galmihorn Vorderes (alp. 1B/PD-) Led. Galmigletscher – led. Fieschergletscher	3050 m 3507 m 2720 m 2950 m	-787 m +687 m	12 km		Su katėmis atviru, po to uždaru ledynu apeinant plyšius kietu sniegu. Iki viršūnės nesusirišus, žemyn – ryšyje.	Iki pietų giedra, po to šiek tiek debesų

08.22	5	Rad. virš. Finsteraarhorn (alp. 2B*/AD-)	2950 m 4274 m 2950 m	+1324 m -1324 m	10,2 km	15 val	Atviru ledynu, nuobirynu ir via ferrata iki namelio. Takeliu iki ledyno. 10 m turėklo per plyšį ir uždaru ledynu apeidinėjant plyšius iki perėjos. 20m žumaras ir laisvu laipiojimu ketera iki viršūnės. Žemyn slenkančia improvizuota pakaitine sauga ryšiuose keteroje, 20 m diulferis ir ryšiuose per ledyną.	Giedra, išskyrus 30 min patekimą į vieną didelį debesį vakare
08.23	6	Led. Fieschergletscher - per. Grünhornlücke(1B) - led. Grüneggfirn	2950 m 3270 m 2750 m	+320 m -520 m	6,2 km		Atviru ledynu iki perėjos, žemyn atviru ledynu įveikiant kelis siaurus tiltelius tarp plyšių, pabaigoje ledyno morena	Giedra
08.24	7	Led. Konkordiaplatz – led. Ewigschneefäld – per. Obers Mönchsloch (2A)	2750 m 3624 m 3430 m	+874 m -194 m	11 km		Atviru ledynu per ledokritį asmeniškai įveikiant keliolika tiltelių tarp plyšių. Virš ledokričio uždaru ledynu	Ryte giedra, po to aukšti reti debesys
08.25	8	Rad. per Nördliches Eigerloch (2B)	3430 m 3740 m 3606 m 3740 m 3430 m	+444 m -444 m	6,6 km		Firnu iki Monch-Eiger keteros, toliau ryšiuose sniego ir uolų ketera aukštyr-žemyn kai kur su pakaitine improvizuota sauga, keletas 10 m diulferių. Atgal laisvu laipiojimu ryšiuose.	Iki pietų giedra, vėliau vis daugiau debesų, vakare Eigerio ketera debesyje
08.26	9	Led. Ewigschneefäld – led. Konkordiaplatz – led. Grosser Aletschgletscher – ež. Märjelseen	3430 m 2280 m 2300 m	-1150 m +20 m	18,7 km		Uždaru ledynu iki ledokričio, po to atviru ledynu iki pat galo	Rytas tirštame debesyje, po to žemi debesys ir lietus iki vakaro
08.27	10	Ež. Märjelseen - kaim. Fiesheralp – miest. Fiesch	2300 m 2350 m 1050 m	-1300 m +50 m	11,6 km		Takais	Ryte saulėta, dieną keli debesėliai

Iš viso nueita 87,4 km.

Iš viso pakilimų - 4725 m, nusileidimų - 5980 m.

4. Maršruto techninis aprašymas

Pastaba. Dešinė ir kairė pusės visada nurodomos orografiškai (pagal upės ar ledyno tekėjimo kryptį) arba parašoma atskirai, jog pusė nurodoma pagal ėjimo kryptį.

Rugpjūčio 18 d. (1 žygio diena)

Rugpjūčio 19 d. (2 žygio diena)

Rugpjūčio 20 d. (3 žygio diena). Per. Oberaarrotjoch (2A, 3311).

Rugpjūčio 21 d. (4 žygio diena). Rad. virš. Vorderes Galmihorn (1B/PD-, 3507).

Rugpjūčio 22 d. (5 žygio diena). Rad. virš. Finsteraarhorn (2B*/PD-, 4274).

Rugpjūčio 23 d. (6 žygio diena). Per. Grünhornlücke (1B, 3270).

Rugpjūčio 24 d. (7 žygio diena). Per. Obers Mönchsloch (2A, 3623).

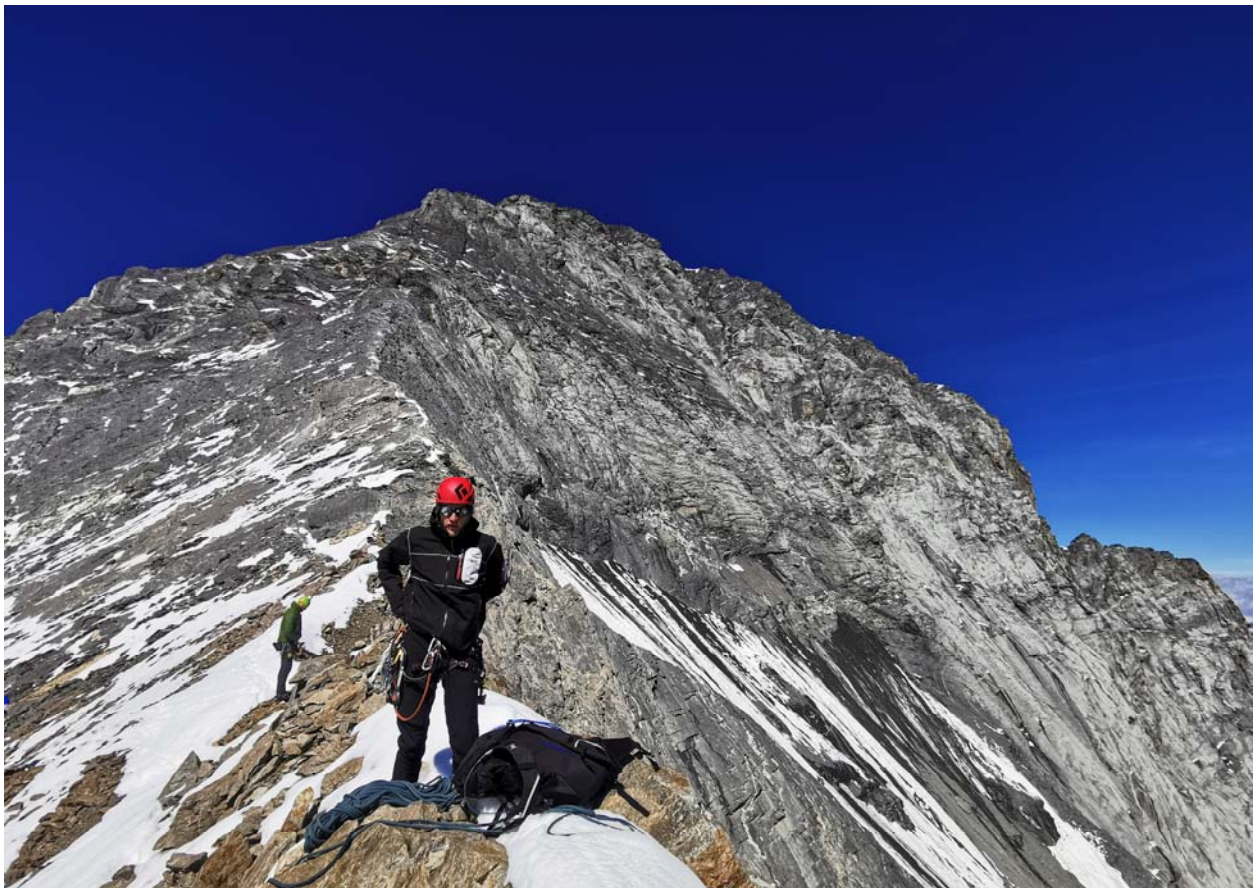
Rugpjūčio 25 d. (8 žygio diena). Rad. per Nördliches Eigerjoch (2B, 3606).

Rugpjūčio 26 d. (9 žygio diena)

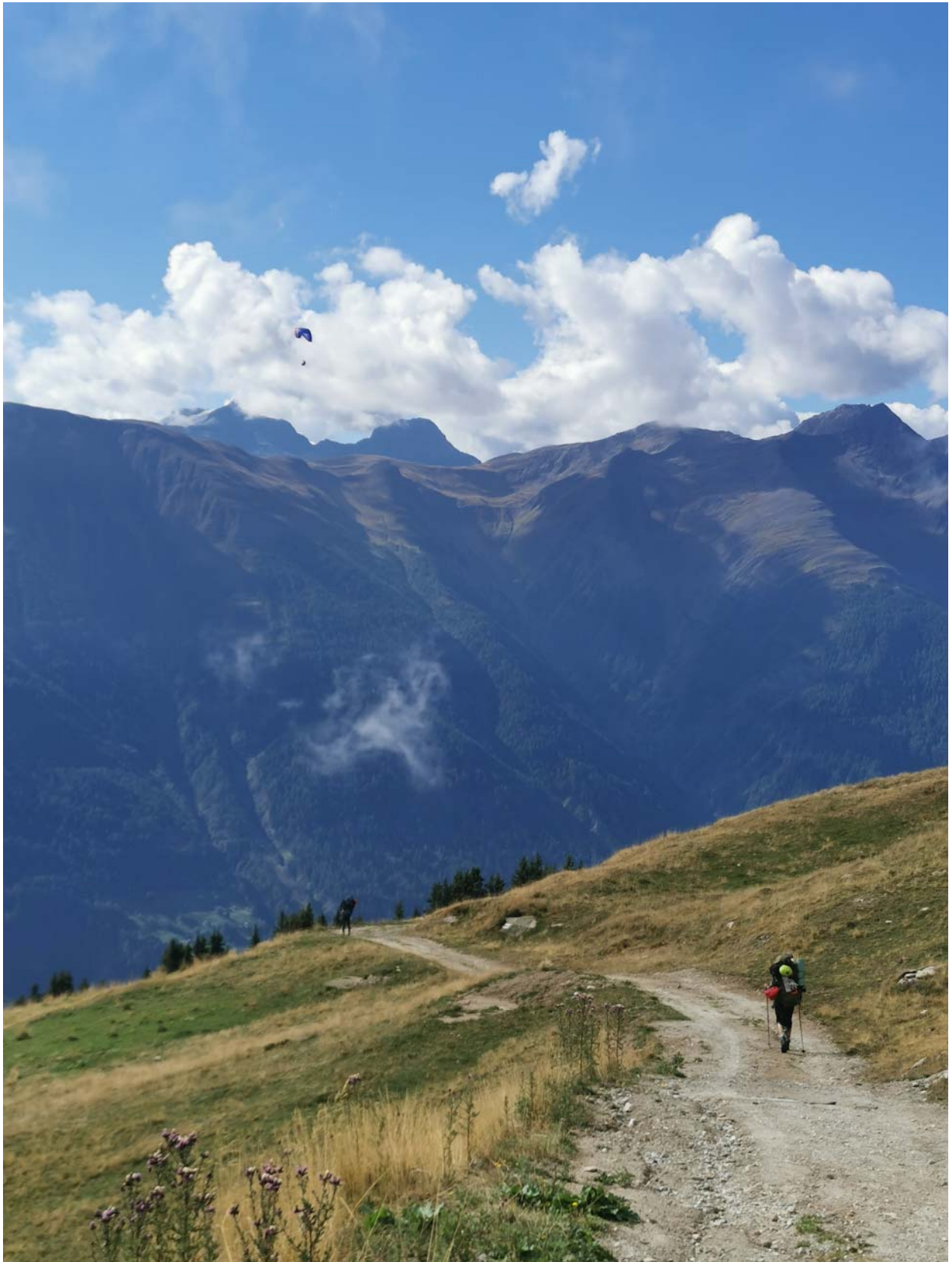
Rugpjūčio 27 d. (10 žygio diena)

5. Išvados

Sėkmingai įveikėme tik dalį suplanuoto maršruto. Žygio eigoje maršrutas buvo koreguojamas dėl vieno iš dalyvių ligos bei galimybės nueiti į barą. Buvo atsisakyta lipti per Fieschersattel (2B, 3923) perėją, vietoj to persiverčiant per paprastesnę Grünhornlücke (1B, 3270). Dėl to prisitraukiant prie Eigerio papėdės teko įveikti ganėtinai nemažą Ewigschneefäld ledyno ledokričio laiptą. Tą pačią dieną galėjome bandyti kopti į Monch viršūnę, bet visai šalia buvo baras, kuriame davė alaus ir pyragaitį. Taip pat sekančią dieną turėjome lipti į Eigerį, tad buvo nuspręsta pasitaupyti. Deja, taktika nesuveikė ir sekančios dienos bandymas kopti į Eigerį nepavyko. Mūsų pasirinktame maršrute judančius priešinga kryptimi sutikome kokius 15 ryšių po 2 žmones. 90 proc. jų buvo gidai su savo klientais, kurie pagarbumo kalnuose kursą tikrai yra pamiršę. Prasilenkinėdami sugaišome nemažai laiko, nes daugumoje vietų atkarpose lipti vietos ant keteros užtenka tik vienam žmogui. Taip pat buvome lėtesni, nes ėjome ryšiuose po 3 žmones. Žygio pabaigos planas persivertus per Obers Mönchsloch (2A, 3624) perėją nusileisti Jungfraufirn ir Grosser Aletsch ledynais neišdegė dėl prasto oro – rytą, kai turėjome leisti, buvome tirštame debesyje su prastu matomumu, todėl teko leisti atgal tuo pačiu keliu per ledokritį ir tik nuo Konkordiaplatz tęsti suplanuotą maršrutą.

Pasiteisino sprendimas pradžioje užvažiuoti su mašina kuo aukščiau ir nuo ten pradėti savo kelionę. Priverstinis poilsis 3100 m aukštyje 2 dieną pliaupiant lietui ir krentant šlapdribai padėjo įgyti geresnę aklimatizaciją - rimtesnių aukščio ligos simptomų niekas neturėjo.

Prastos oro sąlygos buvo tik pirmomis ir priešpaskutinę dieną. Visą kitą laiką buvo giedra ir dangų raižė šveicarų naikintuvai. Dėl itin karštos vasaros ledynų sniego danga buvo nutirpusi iki 3200 m, todėl turėjome sunkumų susirasti nakvynių vietas ant ledyno. Verta paminėti, kad visiškai atviri ledynai atveria daugybę plyšių, kurių gausa ženkliai išaugusi lyginant net ir 10 metų atgal. Sutikti vietiniai vis pasakydavo, kad sąlygos labai prastos, todėl beveik niekas tokiu metu čia per ledynus nevaikšto. Kitas aspektas dėl karštos vasaros buvo ženkliai išaugusi akmenų griūčių tikimybė, dėl ko tuo metu buvo uždaryti populiarūs Matterhorno ir Mont Blanc maršrutai. Tačiau mūsų pasirinktuose maršrutuose realaus pavojaus dėl to neturėjome.

Galima pasidžiaugti, jog sėkmingai pavyko įvykdyti autonominio žygio idėją šiame regione. Vasarą čia tikrai mažai žmonių ir tai yra didelis privalumas. Žinoma, artėjant prie Junfrauoch geležinkelio stotelės 3464 m aukštyje žmonių daugėja kaip ir populiariame Eigerio traverse, tačiau toliau nuo jų tikra atgaiva nuo alpių trekintojų. Čia tiesiog nėra paprastų takų – iki namelių reikia ateiti smarkiai suplyšinėjusiais ledynais. Vakarų standartais tam jau reikia gidų, tad žioplinėjančių čia nedaug. Tiesa, žygis buvo keistas – kaip normaliaame žygyje nešėme 30+ kg kuprines, valgėme 600 g maisto, miegojome palapinėse, tik va į barą alaus ėjom kas antrą vakarą, nes jis šalia!

Per 10 dienų nuėjome 87,4 km, radialiai įkopėme į dvi viršūnes, žygio ritmu pralipome tris perėjas – įveikėme III sudėtingumo kategorijos žygį.